

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 180 (XXIV) — Nr. 561

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 8 august 2012

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 486 din 10 mai 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor	2—6
Decizia nr. 632 din 14 iunie 2012 asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice	6—8
Decizia nr. 645 din 14 iunie 2012 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) și art. 14 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte între profesioniști, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său	9—10
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
752. — Hotărâre privind aprobarea Aranjamentului administrativ, semnat la Iași la 3 martie 2012, pentru aplicarea Acordului dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale, semnat la București la 27 aprilie 2010	11
Aranjament administrativ pentru aplicarea Acordului dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale	11—16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 486

din 10 mai 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Nicu Vintilă în Dosarul nr. 17.230/63/2011 al Tribunalului Dolj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.340D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.341D/2011, având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, ridicată de Marin Lungu în Dosarul nr. 17.224/63/2011 al Tribunalului Dolj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public nu se opune conexării cauzelor.

Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 14 și al art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, raportate la art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea Dosarului nr. 1.341D/2011 la Dosarul nr. 1.340D/2011, care a fost primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 4 noiembrie 2011, pronunțate în dosarele nr. 17.230/63/2011 și nr. 17.224/63/2011, **Tribunalul Dolj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate**

a art. 1—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de contestatorii Nicu Vintilă și de Marin Lungu în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații la decizii de recalculare a pensiei de serviciu, emise în baza Legii nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că prin adoptarea Legii nr. 96/2006 s-au transpus în dreptul intern directivele nr. 86/378/CEE și nr. 96/97/CE, iar România, ca stat membru al Uniunii Europene, „a recunoscut implementarea în sistemul național de pensii a pensiilor de serviciu, ca drepturi conferite cetățenilor săi”. Prin stabilirea dreptului la pensie pentru anumite categorii profesionale, legiuitorul a avut la bază principiile și regulile obligatorii, precum și incompatibilitățile și interdicțiile stabilite în exercitarea funcțiilor sale, fiind imperios necesară o legislație care să vegheze ca statutul și remunerația senatorilor și deputaților să fie pe măsura demnității acestora.

O primă critică de neconstituționalitate a noii legislații vizează încălcarea principiului neretroactivității legii, prevăzut la art. 15 alin. (2) din Constituție. În acest sens, invocă deciziile Curții Constituționale nr. 375/2005, nr. 120/2007 și nr. 57/2006, prin care s-a stabilit că orice prevedere nouă poate fi aplicată numai de la data intrării sale în vigoare și că, în cazurile în care din recalculare rezultă un quantum mai mare al pensiei, se va plăti acesta, iar dacă noul quantum este mai mic, se va acorda în continuare pensia anterior stabilită și aflată în plată, fără a se aduce vreo atingere drepturilor legale câștigate anterior. Acest principiu este reluat și în art. 180 alin. (7) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

În concluzie, prin recalcularea pensiei speciale în baza noii legi, drept câștigat în baza legilor speciale, în speță a Legii nr. 96/2006 și a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, se realizează o abrogare indirectă a legilor speciale aplicabile. Or, având în vedere importanța și natura acestor legi privind statutul deputaților și al senatorilor, precum și stabilirea indemnizației și a celorlalte drepturi ale acestora, legi care se pot adopta doar în procedura prevăzută pentru legi organice, competența de legiferare în domeniul legilor organice nu poate fi delegată de către Parlament. Din analiza prevederilor art. 73, 114 și 115 din Constituție, reiese că adoptarea unei legi ordinare prin angajarea răspunderii Guvernului și a unei ordonanțe de urgență care să reglementeze stabilirea pensiilor și a modalității de calcul al acestora s-a făcut cu încălcarea competenței de legiferare, întrucât delegarea legislativă nu se putea realiza.

De aceea, respectarea principiului încrederii în statul de drept, care implică asigurarea aplicării legilor adoptate în spiritul și litera lor, concomitent cu eliminarea oricărei tendințe de

reglementare a unor situații juridice fictive, face necesar ca titularii drepturilor recunoscute să se bucure efectiv de acestea pentru perioada în care sunt prevăzute de lege.

Mai mult, aceste acte normative instituie o reglementare paralelă privind stabilirea pensiilor speciale, ceea ce contravine dispozițiilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care consacră principiul unicității reglementării în materie și evitarea paralelismului legislativ.

Întrucât noua legislație desființează un drept câștigat, iar din acțiunile Guvernului reiese că așa-zisa „măsură temporară” a devenit o realitate ireversibilă, nesocotind legile speciale și încălcând grav principiul supremației legii, se realizează o ingerință nepermisă în dreptul de proprietate, care echivalează cu o expropriere, ceea ce aduce atingere art. 44 din Constituție, art. 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume Hotărârea din 18 octombrie 2005, pronunțată în Cauza *Banfield împotriva Regatului Unit*, Hotărârea din 16 septembrie 1996, pronunțată în Cauza *Gaygusuz împotriva Austriei*, Hotărârea din 22 octombrie 1996, pronunțată în Cauza *Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, Hotărârea din 18 februarie 2009, pronunțată în Cauza *Andrejeva împotriva Letoniei*, Hotărârea din 12 aprilie 2006, pronunțată în Cauza *Muller împotriva Austriei*.

Totodată, desființarea unui drept câștigat prin lege organică, respectiv dreptul la pensie, încalcă și prevederile art. 47 alin. (2) din Constituție.

De asemenea, arată că desființarea pensiei de serviciu contravine și prevederilor art. 53 din Constituție, nefiind îndeplinite condițiile pentru restrângerea exercițiului unui drept fundamental. Astfel, nu a existat un scop legitim pentru măsura desființării pensiei de serviciu, nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul propus, iar restrângerea nu are un caracter temporar. Totodată, invocă Hotărârea din 12 octombrie 2004, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Kjartan Asmundsson împotriva Islandei*, și arată că textul art. 53 din Constituție trebuie interpretat în concordanță cu art. 15 și 17 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Mai mult, autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prevederile criticate contravin și principiului nediscriminării, astfel cum este prevăzut de art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece măsura prevăzută de acestea nu se aplică pentru toți cetățenii țării, ci doar pentru o anumită categorie socială.

În final, susțin că Guvernul nu se putea substitui atribuțiilor Președintelui României și Parlamentului pentru a lua măsuri de austeritate implicând securitatea națională, decât prin încălcarea art. 53 și 93 din Constituție.

Tribunalul Dolj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale consideră că textele de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece contravin art. 15 alin. (2) și art. 44 alin. (1) din Constituție.

În acest sens, apreciază că, întrucât noua reglementare aduce atingere modalității în care legea anterioară a constituit dreptul la pensie al contestatarului, cu consecințe drastice asupra cuantumului pensiei, se poate conchide că aceasta încalcă principiul neretroactivității legii. Atunci când dreptul la pensie a fost stabilit prin decizie, în temeiul unei legi, statul recunoaște și își asumă această obligație, pe care trebuie să o respecte. Invocă, în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 3/1993, nr. 173/2001, nr. 46/2002, nr. 375/2005, nr. 57/2006, nr. 120/2007, nr. 278/2007 și nr. 656/2007.

Dreptul statului de a legifera nu înseamnă și dreptul acestuia de a fi absolut și discreționar, ci înseamnă, în primul rând, a respecta normele legale în vigoare și așteptarea legitimă a persoanelor cărora li se adresează. „Inconsistența și contradictorialitatea procesului legislativ trebuie contracarate, iar nu încurajate de Curtea Constituțională; în caz contrar, statul de drept este supus unui proces continuu de eroziune al cărui rezultat conduce în mod evident la abuzul de drept și apariția statului de natură totalitaristă”.

În ceea ce privește dispozițiile art. 44 alin. (1) din Constituție, consideră că decizia de pensionare este un titlu de creanță dobândit de contestator față de stat, pe care acesta este obligat să îl execute în timp, prin prestații succesive. Legea specială care a reglementat pensia de serviciu a avut în vedere acordarea unei „compensații” unor categorii socioprofesionale supuse unui statut special tocmai pentru a contrabalansa interdicțiile și îngrădirile impuse acestora, una dintre ele vizând interdicția de a desfășura alte activități prin care să își întreprindă venitul. Având în vedere rațiunile care au stat la baza recunoașterii acestei „compensații”, nu se poate susține cu teme că statul ar avea posibilitatea să intervină ulterior pe cale legislativă și să anihileze pensiile speciale în plată, deoarece, la momentul constituirii sale, dreptul la pensie specială nu era condiționat de existența resurselor financiare ale statului. Prin urmare, instanța apreciază că intervenția ulterioară a statului asupra componentelor dreptului la pensie aflat în plată, având ca finalitate o reducere substanțială a cuantumului pensiei, încalcă dispozițiile art. 44 alin. (1) din Constituție.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care invocă deciziile Curții Constituționale nr. 1.264/2011, nr. 1.269/2011, nr. 1.268/2011, nr. 1.270/2011, nr. 1.285/2011, nr. 1.284/2011, nr. 1.381/2011, nr. 1.382/2011, nr. 871/2010 și nr. 1.237/2010.

În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate extrinsecă a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011, apreciază că acestea sunt nefondate, deoarece, astfel cum rezultă și din preambulul acestei ordonanțe, scopul revizuirii este acela „de a se stabili în mod just și echitabil drepturile de pensie pe care persoanele vizate de prezenta ordonanță de urgență sunt îndreptățite să le primească, astfel încât acestea să aibă posibilitatea să identifice și să depună la casele teritoriale de pensii toate documentele doveditoare ale veniturilor realizate pe parcursul întregii activități profesionale”. Prin urmare, lipsa identificării documentelor necesare dovedirii în totalitate a veniturilor în cadrul procesului de recalculare, impactul negativ al acestei situații asupra valorificării dreptului la pensie al beneficiarilor Legii nr. 119/2010 prevăzuți la art. 1 lit. c)—h), necesitatea stabilirii unei etapizări a procesului de revizuire a cuantumului pensiilor, cu respectarea principiului contributivității, în scopul de a nu sancționa persoanele care, fără a avea vreo culpă, nu au reușit în intervalul inițial pus la dispoziție de legiuitor prin Legea nr. 119/2010 să identifice documentele doveditoare ale veniturilor realizate pe parcursul întregii cariere, relevă situația deosebită creată ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 119/2010, respectiv conversia sistemului de pensii speciale în pensii bazate în exclusivitate pe principiul contributivității. Așadar, la data adoptării ordonanței de urgență criticate a existat, pe de-o parte, o „situație extraordinară”, iar, pe de altă parte, măsurile în cauză nu sufereau amânare, neexistând vreun alt instrument legislativ ce ar fi putut fi folosit în scopul evitării rapide a consecințelor negative sus-menționate.

În concluzie, ordonanța de urgență criticată nu afectează — în înțelesul noțiunii de „a afecta” astfel cum a fost stabilit de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 1.189/2008 — vreun drept constituțional consacrat, deoarece măsurile din cuprinsul acestui act normativ sunt de natură a ocroti, iar nu a vătăma sau încălca drepturi fundamentale.

În final, referitor la natura juridică a ordonanțelor de urgență, invocă deciziile Curții Constituționale nr. 5/2001, nr. 173/2001, nr. 260/2001, nr. 46/2002 și nr. 285/2006, prin care s-a stabilit că ordonanțele de urgență au putere de lege, fiind „acte legislative” și, prin urmare, pot conține norme de reglementare primară.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

În ceea ce privește raportarea la art. 15 alin. (2) din Constituție, apreciază că această critică nu poate fi primită, deoarece o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că, în aceste cazuri, legea nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare.

Cât privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 44 din Constituție, apreciază că și aceasta este neîntemeiată, deoarece recalcularea pensiilor speciale nu are semnificația atingerii dreptului de proprietate. Pensiile speciale, nefiind un privilegiu, ci fiind instituite de legiuitor în considerarea unui anumit statut special al categoriei profesionale respective, pot fi eliminate doar dacă există o rațiune suficient de puternică spre a duce în final la diminuarea prestațiilor sociale ale statului sub forma pensiei. Or, în cazul de față, o atare rațiune este atât situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, cât și necesitatea reformării sistemului de pensii, prin eliminarea inechităților din sistem, utilizându-se algoritmul de calcul prevăzut de legislația în domeniul asigurărilor sociale, în scopul asigurării egalității de tratament pentru toți beneficiarii sistemului public de pensii.

În final, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 873/2010.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010, și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 30 iunie 2011.

Dispozițiile criticate din Legea nr. 119/2010 au următorul conținut:

— Art. 1: „Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000 privind

sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare:

- a) pensiile militare de stat;
- b) pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor;
- c) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;
- d) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular;
- e) pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;
- f) pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor;
- g) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă;
- h) pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi.”;

— Art. 2: „(1) Pensiile de serviciu anticipate și anticipate parțiale dintre cele prevăzute la art. 1 devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiile anticipate de serviciu dintre cele prevăzute la art. 1 lit. c) și f) devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pensiile de invaliditate și pensiile de urmaș dintre cele prevăzute la art. 1 devin pensii de invaliditate, respectiv pensii de urmaș, în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pensiile de serviciu, altele decât cele menționate la alin. (1)—(3), dintre cele prevăzute la art. 1, devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 3: „(1) Pensiile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin. (1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art. 1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.”;

— Art. 4: „(1) Recalcularea pensiilor prevăzute la art. 1 se realizează de către instituțiile în evidența cărora se află persoanele beneficiare, după cum urmează:

a) într-o perioadă de 5 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 3 alin. (3), pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) și b);

b) într-o perioadă de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 3 alin. (3), pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. c)—h).

(2) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin. (1) se stabilește în baza punctajului mediu anual, determinat potrivit prevederilor Legii nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare, și se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la alin. (1) lit. a) sau b), după caz.”;

— Art. 5: „(1) Prevederile art. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător și pensiilor stabilite potrivit prevederilor Legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit. a) sau b), punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale

persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare.

(3) La cuantumul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. a) sau b), stabilite ca urmare a procesului de recalculare, se aplică prevederile art. 11 teza a III-a din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul pensiilor prevăzute la alin. (1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.”

— Art. 12: „Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege.”

Autorii excepției de neconstituționalitate consideră că textele de lege criticate contravin următoarelor dispoziții constituționale: art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 47 alin. (2) referitor la dreptul la pensie, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, art. 73 privind categoriile de legi, art. 93 privind măsurile excepționale pe care le poate institui Președintele României, art. 114 privind angajarea răspunderii Guvernului, art. 115 privind delegarea legislativă. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 17 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

I. Examinând excepția de neconstituționalitate, sub aspectul îndeplinirii condițiilor de admisibilitate, Curtea constată că, în cauza de față, obiectul litigiilor în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate îl reprezintă contestațiile depuse de Nicu Vintilă și Marin Lungu la deciziile privind recalcularea pensiei de serviciu de care beneficiau în baza Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor.

Ținând cont de prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia”, Curtea constată că numai dispozițiile art. 1 lit. f), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 au legătură cu soluționarea litigiilor, acestea referindu-se la pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor. Celelalte dispoziții ale art. 1 din Legea nr. 119/2010, cuprinse în lit. a)—e), g) și h), se referă la pensiile de serviciu ale altor categorii socioprofesionale și, prin urmare, nu au legătură cu soluționarea litigiilor în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate.

În consecință, Curtea va respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. a)—e), g) și h) din Legea nr. 119/2010, ca inadmisibilă.

II. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. f), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 119/2010, prin raportare la aceleași prevederi constituționale ca și cele invocate în cauza de față, prin Decizia nr. 1.481 din 8 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 din 17 ianuarie 2012, și prin Decizia nr. 1.423 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 14 decembrie 2011, constatând constituționalitatea acestora.

Curtea, prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010,

a statuat, în esență, că „pensiile de serviciu sunt compuse din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială”. Acordarea acestui supliment, neavând ca temei contribuția la sistemul de asigurări sociale, „ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia”.

Prin urmare, dobândirea dreptului la pensie specială „nu poate fi considerată ca instituind o obligație *ad aeternum* a statului de a acorda acest drept, singurul drept câștigat reprezentând doar prestațiile deja realizate până la intrarea în vigoare a noii reglementări și asupra cărora legiuitorul nu ar putea interveni decât prin încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție. [...] Conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, textele de lege criticate afectează pensiile speciale doar pe viitor și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă, nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, Legea privind instituirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*”.

Cu același prilej, Curtea a statuat că „partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de «bun», ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația expropriării”.

Analizând conformitatea prevederilor de lege criticate cu dispozițiile art. 53 din Constituție raportate la dreptul la pensie și dreptul la un nivel de trai decent, Curtea a constatat, prin prisma celor statuate mai sus, că „aceste dispoziții constituționale sunt lipsite de relevanță, întrucât dreptul la pensie vizează pensia obținută în sistemul general de pensionare, neexistând un drept constituțional la pensie specială, deci la suplimentul financiar acordat de stat.”

Întrucât criticile de neconstituționalitate din prezenta cauză privesc, în esență, aceleași aspecte și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

De altfel, prin Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului din 7 februarie 2012, pronunțată în cauzele *conexate nr. 45.312/11, nr. 45.581/11, nr. 45.583/11, 45.587/11 și nr. 45.588/11 — Ana Maria Frimu, Judita Vilma Timar, Edita Tanko, Marta Molnar și Lucia Ghețu împotriva României*, s-a constatat că măsura de transformare a pensiilor de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești în pensii contributive, în temeiul Legii nr. 119/2010, este conformă prevederilor art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, coroborat cu art. 14 din aceeași Convenție, chiar dacă acest lucru a însemnat o scădere cu 70% a cuantumului pensiilor.

Referitor la criticile de neconstituționalitate aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate, deoarece acest act normativ cuprinde dispoziții de natură procedurală prin care statul reglementează procedura recalculării pensiilor și modul de calcul al drepturilor de pensie, ținând cont de specificul situațiilor categoriilor socioprofesionale în cauză.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. f), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. a)—e), g) și h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Nicu Vintilă și de Marin Lungu în dosarele nr. 17.230/63/2011 și nr. 17.224/63/2011 ale Tribunalului Dolj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. f), art. 2—5 și art. 12 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)—h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de aceiași autori în aceleași dosare.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 10 mai 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 632

din 14 iunie 2012

asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice

Petre Lăzăroiu	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, excepție ridicată de Liga Sindicatelor din Învățământ Botoșani în Dosarul nr. 6.313/40/2011 al Tribunalului Botoșani — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 71D/2012.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 decembrie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 6.313/40/2011, **Tribunalul Botoșani — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului**

plătit din fonduri publice. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Liga Sindicatelor din Învățământ Botoșani, reprezentant legal al reclamanților în cadrul unui litigiu de muncă având ca obiect acordare de drepturi bănești.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că prevederile de lege criticate încalcă dreptul de proprietate asupra salariului, ce reprezintă „*bun*” conform dispozițiilor art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fără a exista una dintre cauzele prevăzute la art. 53 din Constituție, stabilind o diminuare *sine die* a acestor drepturi, fără acordarea unor despăgubiri proporționale.

De asemenea, susține că, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 1.221 din 12 noiembrie 2008, salariul este o componentă a dreptului la muncă, reprezentând contraprestația angajatorului în raport cu munca efectuată, și că diminuarea acestuia, prin textele criticate, încalcă dispozițiile constituționale ale art. 53. Se susține, astfel, că prevederile de lege criticate încalcă dispozițiile art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 1 din Protocolul adițional la Convenție. Sunt invocate, în acest sens, hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 26 noiembrie 2002, 28 septembrie 2004, 8 noiembrie 2005 și 23 octombrie 2007, pronunțate în cauzele *Buchen împotriva Cehiei*, *Kopecky împotriva Slovaciei*, *Kechko împotriva Ucrainei* și *Cazacu împotriva Moldovei*.

Tribunalul Botoșani — Secția I civilă apreciază că textul de lege criticat este constituțional.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, invocând în acest sens deciziile Curții Constituționale nr. 872/2010, nr. 874/2010 și nr. 1.655/2010.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 1 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878 din 28 decembrie 2010, prevederi care au următorul conținut:

„(1) *Începând cu 1 ianuarie 2011, cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare, astfel cum au fost acordate personalului plătit din fonduri publice pentru luna octombrie 2010, se majorează cu 15%.*

(2) *Începând cu 1 ianuarie 2011, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația brută de încadrare, astfel cum au fost acordate personalului plătit din fonduri publice pentru luna octombrie 2010, se majorează cu 15%, în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții.*

(3) *Cuantumul brut al drepturilor prevăzute la alin. (1) și (2) se va stabili în anul 2011 ținându-se seama de gradul sau treapta profesională, vechimea în muncă, vechimea în funcție sau, după caz, în specialitate, dobândite în condițiile legii până la 31 decembrie 2010.*

(4) *Cuantumul soldei de grad/salariului gradului profesional, al soldei de comandă/salariului de comandă, precum și cuantumul gradațiilor, astfel cum au fost acordate personalului plătit din fonduri publice pentru luna octombrie 2010, se majorează cu 15%.*

(5) *În salariul de bază, indemnizația lunară de încadrare, respectiv în solda funcției de bază/salariul funcției de bază aferente lunii octombrie 2010 sunt cuprinse sporurile, indemnizațiile, care potrivit Legii-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare, făceau parte din salariul de bază, din indemnizația de încadrare brută lunară, respectiv din solda/salariul funcției de bază, precum și sumele compensatorii cu caracter tranzitoriu, acordate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2010 privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, cu modificările ulterioare. Sporurile stabilite prin legi sau hotărâri ale Guvernului necuprinse în Legea-cadru nr. 330/2009, cu modificările ulterioare, și care au fost acordate în anul 2010 ca sume compensatorii cu caracter tranzitoriu sau, după caz, ca sporuri la data reîncadrării se introduc în salariul de bază, în indemnizația de încadrare brută lunară, respectiv în solda/salariul de funcție, fără ca prin acordarea lor să conducă la creșteri salariale, altele decât cele prevăzute de prezenta lege.”*

Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că prevederile de lege criticate contravin următoarelor dispoziții din Constituție: art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 136 alin. (1) și (5) privind proprietatea, art. 147 alin. (2) privind deciziile Curții Constituționale, art. 148 alin. (2) privind integrarea în Uniunea Europeană și art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și la art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind protecția proprietății.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor de lege criticate, prin raportare la aceleași prevederi constituționale ca și cele invocate în cauza de față, prin Decizia nr. 199 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 11 mai 2012. Cu acel prilej, Curtea a reținut, în esență, următoarele:

I. Prin Decizia nr. 1.655 din 28 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 20 ianuarie 2011, Curtea a arătat că, începând cu 1 ianuarie 2011, urmau să intre în vigoare dispozițiile Legii-cadru nr. 330/2009 în privința modalității de calcul al salariilor/soldelor/indemnizațiilor brute. Intrarea în vigoare a acestor prevederi ar fi produs consecințe negative în ceea ce privește salarizarea muncii în domeniul public.

Pentru a evita apariția unor astfel de situații perturbatoare, legiuitorul a ales să permită ultraactivarea prevederilor legale anterioare adoptării Legii-cadru nr. 330/2009 în privința modului concret de calcul al salariilor/soldelor/indemnizațiilor brute lunare, însă cu un corectiv, respectiv prin creșterea cu 15% a bazei de calcul diminuate cu 25%. O atare modalitate de stabilire a cuantumului concret al salariilor/soldelor/indemnizațiilor brute nu este de natură să încalce cele stabilite prin deciziile Curții Constituționale nr. 872 și 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, respectiv că „începând cu data de 1 ianuarie 2011 se revine la cuantumul salariilor/indemnizațiilor și soldelor de dinainte de adoptarea acestor măsuri de diminuare, în condițiile încadrării în politicile sociale și de personal, care, la rândul lor, trebuie să se încadreze în nivelul cheltuielilor bugetare. Astfel, în urma aplicării măsurilor criticate se va menține în plată același cuantum al salariilor/indemnizațiilor și al soldelor ca cel de dinaintea reducerilor operate prin legea criticată. Este o obligație de rezultat pe care și-o impune legiuitorul, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la încălcarea caracterului temporar al restrângerii exercițiului drepturilor”.

Curtea a impus o obligație de rezultat legiuitorului, aceea ca după 1 ianuarie 2011 să revină la „cuantumul salariilor/indemnizațiilor și soldelor de dinainte de adoptarea acestor măsuri de diminuare, în condițiile încadrării în politicile sociale și de personal, care, la rândul lor, trebuie să se încadreze în nivelul cheltuielilor bugetare”. Este în același timp o obligație sub condiție care va duce la revenirea etapizată a cuantumului drepturilor salariale la nivelul anterior Legii nr. 118/2010. Stabilirea modalității concrete de realizare a acestui proces este o prerogativă a legiuitorului, care va decide, în funcție de situația economico-financiară a țării, momentul îndeplinirii cât mai rapid a acestei obligații de rezultat.

Desigur, atât timp cât drepturile salariale stabilite sunt inferioare celor existente în momentul iunie 2010 înseamnă că, în continuare, există o restrângere a exercițiului unui drept fundamental, respectiv al dreptului la salariu, ca și corolar al dreptului la muncă. Prin urmare, invocarea situației economico-financiare a țării de către legiuitor pentru a restrânge exercițiul unui drept fundamental nu este suficientă, ci trebuie ca restrângerea operată să îndeplinească toate exigențele prevăzute de art. 53 din Constituție. În acest sens, Curtea a reținut că:

1. Restrângerea dreptului la salariu este prevăzută printr-o lege, și anume Legea privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, adoptată ca urmare a angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului.

2. Restrângerea dreptului la salariu se impune în măsura în care este necesară reducerea cheltuielilor bugetare. Însă legiuitorul poate apela la o atare restrângere numai în ultimă instanță, respectiv numai dacă anterior a mai luat și alte măsuri de natură a revigora situația economico-financiară a statului. Or, au mai fost adoptate și alte acte normative având ca scop reducerea cheltuielilor bugetare, creșterea veniturilor la bugetul de stat și redresarea situației economico-financiare a țării.

3. Soluția legislativă criticată a fost determinată de apărarea securității naționale, concept care nu implică numai securitatea militară, ci are și o componentă socială și economică. Astfel, nu numai existența unei situații *manu militari* atrage aplicabilitatea noțiunii de „securitate națională” din textul art. 53, ci și alte aspecte din viața statului — precum cele economice, financiare, sociale — care ar putea afecta însăși ființa statului prin amploarea și gravitatea fenomenului.

4. Măsura este necesară într-o societate democratică, ea răspunzând unei situații de criză economică și socială majoră a societății, care poate fi evitată doar prin adoptarea unor măsuri conjugate și în alte domenii, astfel cum s-a arătat mai sus. Numai când celelalte măsuri luate nu au avut efectul scontat, măsura restrângerii unui drept fundamental devine necesară pentru protejarea, în final, a ființei statului, așa cum rezultă din datele furnizate în expunerea de motive a legii.

5. Există un raport just de proporționalitate între măsura criticată și situația care a determinat-o, respectiv criza economică accentuată, păstrându-se un echilibru just între cerințele de interes general ale colectivității și protecția drepturilor fundamentale ale individului.

6. Măsura prevăzută de art. 1 din legea criticată este aplicată în mod nediscriminatoriu, respectiv întregului personal plătit din fonduri publice.

7. Legea criticată nu aduce atingere substanței dreptului, din moment ce condițiile prevăzute la art. 53 din Constituție, analizate anterior, sunt respectate. De asemenea, măsura criticată are un caracter temporar, aplicându-se pe parcursul anului 2011, tocmai pentru a nu se afecta substanța dreptului constituțional protejat. Astfel, este evident că restrângerea exercițiului unui drept trebuie să dureze numai atât timp cât se menține amenințarea în considerarea căreia această măsură a fost edictată.

Nu în ultimul rând, Curtea a observat că, prin Opinia nr. 598 din 20 decembrie 2010 a Comisiei de la Veneția, dată la cererea președintelui Curții Constituționale a Macedoniei, opinie care a fost adoptată la a cea de-a 85-a sesiune plenară a Comisiei de

la Veneția din 17—18 decembrie 2010, s-a arătat că o situație de criză economică este un temei suficient de grav pentru a determina o măsură de reducere a salariilor aplicată nediscriminatoriu întregului personal plătit din fonduri publice, statul având o anumită marjă de apreciere în a adopta astfel de măsuri atunci când apar turbulențe economice grave care afectează întregul său sistem economic și financiar.

II. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 859 din 16 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 29 iulie 2009, a stabilit că drepturile salariale constituie un „*bun*” care intră în sfera de protecție a dreptului de proprietate. Desigur, acest lucru nu vizează drepturile salariale viitoare, ci numai cuantumul sumelor aferente salariilor care sunt certe, lichide și exigibile.

De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în Decizia de admisibilitate din 6 decembrie 2011, pronunțată în cauzele conexe nr. 44.232/11 și 44.605/11 *Felicia Mihăieș împotriva României și Adrian Gavril Senteș împotriva României*, paragraful 16, a stabilit că salariile viitoare cu greu pot fi considerate ca fiind un bun în sensul art. 1 din Protocolul adițional la Convenție. Prin aceeași decizie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat, în privința reducerilor salariale operate prin Legea nr. 118/2010, că, și dacă salariile viitoare ar fi considerate bunuri, ingerința (reducerea) este prevăzută de lege, aceasta urmărește o cauză de utilitate publică (salvarea echilibrului bugetar al statului) și respectă un just echilibru între interesele generale ale colectivității și interesele individuale ale cetățeanului (paragrafele 17—20). Totodată, Curtea a atras atenția că autoritățile naționale se află într-o poziție mai favorabilă decât judecătorul internațional de a aprecia „utilitatea publică” (paragraful 19).

Întrucât criticile de neconstituționalitate din prezenta cauză privesc aceleași aspecte și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

În final, Curtea observă că, potrivit art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 18 mai 2012, „*Cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor funcției de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se majorează în două etape, astfel:*

a) cu 8%, începând cu data de 1 iunie 2012, față de nivelul acordat pentru luna mai 2012;

b) cu 7,4%, începând cu data de 1 decembrie 2012, față de nivelul acordat pentru luna noiembrie 2012.”

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, excepție ridicată de Liga Sindicatelor din Învățământ Botoșani în Dosarul nr. 6.313/40/2011 al Tribunalului Botoșani — Secția I civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 iunie 2012.

PREȘEDINTE,
PETRE LĂZĂROIU

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 645

din 14 iunie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) și art. 14 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte între profesioniști, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său

Petre Lăzăroiu	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) și art. 14 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte între profesioniști, excepție ridicată de Societatea Comercială „Creare Resurse Umane” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 38.905/299/2011 al Judecătoriei Sectorului 1 București și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 885D/2012.

La apelul nominal se prezintă, pentru partea Societatea Comercială „Creare Resurse Umane” — S.R.L. din București, domnul avocat Gheorghe-Dănuț Radu, lipsind cealaltă parte, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului părții prezente, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

În continuare, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că, după opinia sa, aceasta nu este motivată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 6 februarie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 38.905/299/2011, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a art. 5 alin. (2) și art. 14 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte între profesioniști.**

Excepția a fost invocată de Societatea Comercială „Creare Resurse Umane” — S.R.L. din București într-un dosar având ca obiect emiterea unei somații de plată.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia arată, în esență, că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale. În acest sens, arată că, prin instituirea procedurii simplificate a ordonanței de plată,

dreptul la apărare, obligativitatea garantării unui proces echitabil și egalitatea părților în fața actului de justiție sunt anulate, evitându-se procedura dreptului comun și plata unor taxe deloc neglijabile, fiind permisă pretinderea unor sume care nu numai că nu sunt confirmate de debitor, dar nu sunt testate nici de creditor și care nu sunt certe, lichide și exigibile. În plus ordonanța de urgență care are un câmp de aplicare limitat nu poate modifica și completa Codul civil, Codul comercial și Codul de procedură civilă.

Judecătoria Sectorului 1 București apreciază excepția de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 alin. (1) și (2) și art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte între profesioniști, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 31 octombrie 2007, ordonanță aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 118/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 2 iunie 2008.

În realitate, având în vedere criticile de neconstituționalitate extrinseci, obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă ordonanța de urgență în ansamblul său, precum și, în special, dispozițiile art. 5 alin. (1) și (2) și art. 14.

Textele de lege criticate punctual au următorul cuprins:

— Art. 5 alin. (2): „În cazul litigiilor privitoare la obligații de plată rezultând din contracte comerciale nu este necesară parcurgerea, în prealabil, a etapei concilierii directe prevăzute la art. 720¹ din Codul de procedură civilă.”;

— Art. 14 alin. (1): „Ordonanța de plată, devenită irevocabilă ca urmare a neintroducerii sau respingerii cererii în anulare, constituie titlu executoriu.”

În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 11 privind raporturile dintre dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 alin. (1) și (2) referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) referitor la dreptul la un proces echitabil și soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 24 privind dreptul la apărare și art. 108 alin. (3) privind emiterea ordonanțelor.

Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor legale atacate sub aspectul criticilor de neconstituționalitate extrinseci, Curtea constată că acestea sunt neîntemeiate. Astfel, în ceea ce privește ordonanțele Guvernului, în Decizia nr. 120 din 16 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 296 din 5 aprilie 2004, Curtea a reținut că, elaborând astfel de acte normative, organul administrativ exercită o competență prin atribuire care, prin natura ei, intră în sfera de competență legislativă a Parlamentului. Prin urmare, ordonanța nu reprezintă o lege în sens formal, ci un act administrativ de domeniul legii, asimilat acesteia prin efectele pe care le produce, respectând sub acest aspect criteriul material.

În consecință, întrucât un act juridic normativ, în general, se definește atât prin formă, cât și prin conținut, legea, în sens larg, deci cuprinzând și actele asimilate, este rezultatul combinării criteriului formal cu cel material.

Pe de altă parte, Curtea observă că delegarea legislativă a Guvernului de a emite ordonanțe poate opera în temeiul Constituției României, republicată, potrivit art. 115 alin. (4), în cazul ordonanțelor de urgență, sau în temeiul legii de abilitare adoptate cu respectarea alin. (1) al aceluiași articol. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că interdicția reglementării de către Guvern în domeniul legii organice privește

numai ordonanțele Guvernului adoptate în baza unei legi speciale de abilitare, această interdicție decurgând direct din textul constituțional. O asemenea limitare nu este prevăzută însă de alin. (4) al art. 115 din Constituția României, republicată, referitor la ordonanțele de urgență, care nu reprezintă o varietate a ordonanței emise în temeiul unei legi speciale de abilitare, ci reprezintă un act normativ, adoptat de Guvern, în temeiul unei prevederi constituționale, care permite Guvernului, sub controlul strict al Parlamentului, să facă față unor situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată.

În aceste condiții, nu pot fi primite criticile autoarei excepției de neconstituționalitate potrivit cărora nu ar putea fi modificate și completate printr-o ordonanță de urgență Codul civil, Codul comercial și Codul de procedură civilă.

În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate intrinseci, Curtea constată că acestea nu sunt motivate, nu se arată în mod concret în ce fel dispozițiile legale atacate înfrâng dispozițiile constituționale invocate. Prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, Curtea a statuat că în situația în care textul de referință invocat este suficient de precis și clar, astfel încât instanța constituțională să poată reține în mod rezonabil existența unei minime critici de neconstituționalitate, ea este obligată să analizeze pe fond excepția de neconstituționalitate și să considere, deci, că autorul acesteia a respectat și a cuprins în excepția ridicată cele 3 elemente structurale ale excepției (textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autoarea excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte).

Însă, chiar dacă excepția de neconstituționalitate este în mod formal motivată, deci cuprinde cele 3 elemente, dar motivarea în sine nu are nicio legătură cu textul criticat, iar textul de referință este unul general, Curtea va respinge excepția ca inadmisibilă, fiind contrară art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992.

Pentru motivele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) și art. 14 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2007 privind măsurile pentru combaterea întârzierii executării obligațiilor de plată rezultate din contracte între profesioniști, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său, excepție ridicată de Societatea Comercială „Creare Resurse Umane” — S.R.L. din București în Dosarul nr. 38.905/299/2011 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 iunie 2012.

PREȘEDINTE,
PETRE LĂZĂROIU

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE**

**privind aprobarea Aranjamentului administrativ,
semnat la Iași la 3 martie 2012, pentru aplicarea
Acordului dintre România și Republica Moldova
în domeniul securității sociale, semnat la București
la 27 aprilie 2010**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 20 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Aranjamentul administrativ, semnat la Iași la 3 martie 2012, pentru aplicarea Acordului dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale, semnat la București la 27 aprilie 2010, ratificat prin Legea nr. 130/2011.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

Contrasemnează:
Ministrul muncii,
familiei și protecției sociale,
Mariana Câmpeanu
Ministrul afacerilor externe,
Andrei Marga
Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor publice,
Florin Georgescu

București, 25 iulie 2012.
Nr. 752.

**ARANJAMENT ADMINISTRATIV
pentru aplicarea Acordului dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale**

În baza articolului 30 al Acordului dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale, semnat la București la 27 aprilie 2010, autoritățile competente au convenit următoarele:

**PARTEA I
Dispoziții generale**

ARTICOLUL 1

Definiții

- (1) În scopul aplicării prezentului aranjament administrativ:
- a) termenul „Acord” desemnează Acordul dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale, semnat la București la 27 aprilie 2010;
- b) termenul „Aranjament” desemnează prezentul aranjament administrativ pentru aplicarea Acordului dintre România și Republica Moldova în domeniul securității sociale, semnat la București la 27 aprilie 2010.
- (2) Termenii utilizați în prezentul aranjament au semnificația care le-a fost atribuită în articolul 1 al Acordului.

ARTICOLUL 2

Organisme de legătură

- (1) Conform dispozițiilor alineatului (2) punctul 2 al articolului 30 al Acordului, sunt desemnate ca organisme de legătură:
- pentru România:
- Casa Națională de Pensii Publice pentru indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată

- de boli profesionale sau accidente de muncă, prestațiile în natură în caz de accidente de muncă și boli profesionale, pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de invaliditate, pensiile de urmaș; ajutorul de deces;
- Casa Națională de Asigurări de Sănătate pentru prestațiile în natură în caz de boală și maternitate, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau accidente în afara muncii, indemnizația de maternitate;
 - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru indemnizația de șomaj.
- pentru Republica Moldova:
- Casa Națională de Asigurări Sociale pentru indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau accidente în afara muncii, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli profesionale ori accidente de muncă, indemnizația de maternitate, pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de invaliditate cauzată de boli obișnuite, pensia și indemnizația de invaliditate în urma accidentelor de muncă sau cauzată de boli profesionale, pensia de urmaș, ajutorul de deces, ajutorul de șomaj;

- Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru prestațiile în natură în caz de boală și maternitate, prestațiile în natură în caz de accidente de muncă.

(2) Pentru aplicarea Acordului și a prezentului aranjament, organismele de legătură desemnate la alineatul (1) pot comunica direct între ele, precum și cu persoanele interesate sau cu reprezentanții legali ai acestora.

(3) Organismele de legătură stabilesc de comun acord procedurile comune și formularele necesare pentru aplicarea Acordului și a prezentului aranjament.

(4) Organismele de legătură pot efectua schimb de informații pe cale electronică.

ARTICOLUL 3

Instituții competente

Sunt desemnate ca instituții competente:

— pentru România:

- Casele teritoriale de pensii și casele de pensii sectoriale pentru indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli profesionale și accidente de muncă, prestațiile în natură în caz de boală profesională și accidente de muncă, pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de invaliditate, pensiile de urmaș, ajutoarele de deces;
- Agenția Municipiului București și agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă pentru indemnizația de șomaj;
- Casele de asigurări de sănătate pentru prestațiile în natură în caz de boală și maternitate, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, indemnizația de maternitate.

— pentru Republica Moldova:

- Casa Națională de Asigurări Sociale pentru indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau accidente în afara muncii, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli profesionale ori accidente de muncă, indemnizația de maternitate, pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de invaliditate cauzată de boli obișnuite, pensia și indemnizația de invaliditate în urma accidentelor de muncă sau cauzată de boli profesionale, pensia de urmaș, ajutorul de deces, ajutorul de șomaj;
- Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru prestațiile în natură în caz de boală și maternitate, prestațiile în natură în caz de accidente de muncă.

PARTEA a II-a

Legislație aplicabilă

ARTICOLUL 4

Formular privind legislația aplicabilă

(1) În cazurile prevăzute la articolele 7—12 ale Acordului, instituția desemnată de către autoritatea competentă a părții contractante a cărei legislație este aplicabilă eliberează persoanei asigurate, la cererea angajatorului sau lucrătorului independent, un formular care să ateste că angajatul ori lucrătorul independent rămâne supus acestei legislații. Formularul indică perioada de detașare sau de activitate profesională pe teritoriul celeilalte părți contractante.

(2) Instituția desemnată de autoritatea competentă să elibereze formularul prevăzut la alineatul (1) al prezentului articol este:

a) atunci când este aplicabilă legislația României: Casa Națională de Pensii Publice;

b) atunci când este aplicabilă legislația Republicii Moldova: Casa Națională de Asigurări Sociale.

(3) Instituția care eliberează formularul prevăzut la alineatul (1) al prezentului articol va remite câte un exemplar valabil al formularului angajatorului persoanei angajate sau lucrătorului independent. Persoana angajată sau lucrătorul independent trebuie să păstreze formularul pe durata detașării sale pe teritoriul celeilalte părți contractante pentru a-l prezenta, dacă este cazul, instituției de asigurări de sănătate sau organelor de control. Instituția care eliberează formularul prevăzut la alineatul (1) al prezentului articol transmite un exemplar al acestuia instituției desemnate a celeilalte părți contractante.

(4) În cazul întreruperii perioadei de detașare sau a activității profesionale independente pe teritoriul celeilalte părți contractante, anterior expirării perioadei inițiale înscrise pe formular, angajatorul ori lucrătorul independent trebuie să informeze instituția emitentă a formularului privind legislația aplicabilă, care va informa la rândul său instituția desemnată a celeilalte părți contractante.

(5) În cazul prelungirii perioadei de detașare peste perioada inițială de 24 de luni, cererea comună a angajatului și angajatorului sau a lucrătorului independent se adresează instituției desemnate a părții contractante a cărei legislație continuă să se aplice, înaintea expirării perioadei inițiale de 24 de luni. În acest sens, instituția desemnată a părții contractante a cărei legislație continuă să se aplice va solicita acordul instituției desemnate a celeilalte părți contractante. Ulterior primirii acordului, instituția desemnată a părții contractante a cărei legislație continuă să se aplice va înregistra în formularul privind legislația aplicabilă numărul și data aprobării și va transmite instituției desemnate a celeilalte părți contractante un exemplar al acestuia.

(6) Pentru aplicarea articolului 12 al Acordului, instituția desemnată a părții contractante a cărei legislație continuă să se aplice va solicita acordul instituției desemnate a celeilalte părți contractante, de preferință cu 60 de zile calendaristice anterior datei începerii activității pe teritoriul celeilalte părți contractante. Ulterior primirii acordului, instituția desemnată a părții contractante a cărei legislație continuă să se aplice va emite formularul privind legislația aplicabilă menționat la alineatul (1) al prezentului articol în care va înregistra numărul și data aprobării și va transmite instituției desemnate a celeilalte părți contractante un exemplar al acestuia.

PARTEA a III-a

Dispoziții speciale privind diferitele categorii de prestații

ARTICOLUL 5

Formular pentru totalizarea perioadelor de asigurare

(1) În aplicarea articolelor 13 și 24 ale Acordului, în cazul în care pentru dobândirea, menținerea sau redobândirea dreptului la prestații este necesară luarea în considerare a perioadelor de asigurare realizate în baza legislației celeilalte părți contractante, instituția competentă a acestei din urmă părți contractante va elibera un formular care atestă perioadele de asigurare realizate în baza legislației pe care aceasta o aplică.

(2) Acest formular este eliberat fie la solicitarea persoanei interesate, fie la solicitarea instituției competente a celeilalte părți contractante și este transmis fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură ale celor două părți contractante.

SECȚIUNEA 1

Prestații de boală și maternitate

ARTICOLUL 6

Acordarea de prestații în natură în caz de reședință sau domiciliu pe teritoriul celeilalte părți contractante

Pentru a beneficia de prestații în natură pe teritoriul celeilalte părți contractante, în conformitate cu articolul 14 al Acordului, persoana asigurată trebuie:

a) să prezinte instituției locului de reședință sau direct prestatorului de servicii medicale din sistemul public de sănătate un formular care să ateste că are dreptul la prestații în natură în caz de urgență majoră care amenință viața ori integritatea corporală a persoanei, atunci când își are reședința pe teritoriul celeilalte părți contractante, până la momentul când a fost înlăturat pericolul pentru viața persoanei și este posibilă transportarea acesteia. Acest formular este eliberat de către instituția competentă, la cererea persoanei asigurate, înainte să părăsească teritoriul părții contractante unde își are domiciliul și indică exact durata perioadei în care aceste prestații pot fi acordate. Dacă persoana asigurată nu prezintă formularul menționat, instituția locului de reședință se adresează instituției competente pentru a-l obține.

Pentru asigurații din Republica Moldova, după ieșirea din starea de urgență majoră care amenință viața sau integritatea corporală a persoanei, asistența medicală poate fi acordată pe cheltuiala persoanei în cauză;

b) să se înregistreze la instituția locului de domiciliu, prin prezentarea unui formular eliberat de instituția competentă care să ateste că are dreptul la prestații în natură în caz de urgență majoră care amenință viața sau integritatea corporală a persoanei, atunci când își are domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante până la momentul când a fost înlăturat pericolul pentru viața persoanei și este posibilă transportarea acesteia. Acest formular indică exact durata perioadei în care prestațiile pot fi acordate. Instituția locului de domiciliu informează instituția competentă de toate înregistrările pe care le-a efectuat. Dacă persoana asigurată nu prezintă formularul menționat, instituția locului de domiciliu se adresează instituției competente pentru a-l obține.

Pentru asigurații din Republica Moldova, după ieșirea din starea de urgență majoră care amenință viața sau integritatea corporală a persoanei, asistența medicală poate fi acordată pe cheltuiala persoanei în cauză.

ARTICOLUL 7

Furnizarea protezelor, dispozitivelor medicale și a altor prestații importante în natură pentru asigurații români cu reședință sau domiciliul în Republica Moldova

(1) Prin *proteze, dispozitive medicale și alte prestații importante în natură*, conform articolului 14 alineatul (2) din Acord, se înțeleg acele prestații a căror valoare, la data solicitării, depășește 100 euro, exprimate în moneda națională a instituției care le acordă.

(2) Pentru furnizarea protezelor, dispozitivelor medicale și a altor prestații importante în natură acordate în conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol instituția locului de domiciliu sau reședință din Republica Moldova cere, printr-un formular, acordul prealabil al instituției competente din România, cu excepția cazurilor când acordarea prestațiilor nu poate fi amânată fără a pune în pericol viața persoanei în cauză.

ARTICOLUL 8

Acordarea de prestații în natură titularilor de pensie

(1) Pentru a beneficia de prestații în natură pe teritoriul părții contractante unde își are domiciliul, titularul unei pensii prevăzut la alineatul (2) al articolului 15 din Acord trebuie să se înscrie la instituția locului de domiciliu, prezentând un formular prin care instituția competentă atestă că el are dreptul la prestații în natură în baza legislației părții contractante debitoare a pensiei. Instituția competentă va transmite un exemplar al formularului instituției celeilalte părți contractante.

Pentru România, formularul va include și membrii de familie ai titularului de pensie, prevăzuți la alineatul (3) al articolului 15 din Acord.

(2) Instituția locului de domiciliu notifică instituției competente toate înscrierile pe care le-a efectuat.

(3) Instituția competentă notifică instituției locului de domiciliu încetarea dreptului la prestații în natură pentru titularul unei pensii.

ARTICOLUL 9

Transportul persoanei care a primit prestații în natură sau continuarea acordării prestațiilor în natură

În aplicarea articolului 17 al Acordului, instituția locului de reședință sau de domiciliu solicită instituției competente acordul prealabil pentru cazurile menționate, prin intermediul unui formular.

ARTICOLUL 10

Acordarea prestațiilor în bani

(1) Pentru a beneficia de prestații în bani în baza dispozițiilor articolului 16 al Acordului, în caz de reședință sau de domiciliu pe teritoriul celeilalte părți contractante, persoana asigurată trebuie să informeze instituția locului de reședință sau de domiciliu, în termen de 3 zile de la apariția incapacității temporare de muncă.

La încetarea incapacității temporare de muncă, persoana asigurată va prezenta instituției locului de reședință sau de domiciliu ori instituției competente un certificat privind incapacitatea temporară de muncă, eliberat de către medicul curant.

(2) În cazul prezentării certificatului instituției locului de reședință sau de domiciliu, aceasta informează printr-un formular instituția competentă despre incapacitatea temporară de muncă.

(3) Instituția competentă poate solicita instituției locului de reședință sau de domiciliu să efectueze un control medical ori administrativ suplimentar.

(4) Instituția competentă va plăti persoanei asigurate prestațiile în bani.

ARTICOLUL 11

Instituțiile locului de reședință sau de domiciliu

În aplicarea articolului 18 al Acordului sunt desemnate instituțiile care acordă prestațiile prevăzute la articolele 14, 15, 16 și 17 ale Acordului:

— pentru România:

Casele de asigurări de sănătate, prin furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale cu care se află în relații contractuale, pentru aplicarea articolelor 14—17 ale Acordului.

— pentru Republica Moldova:

(a) Compania Națională de Asigurări în Medicină prin prestatorii contractați, pentru aplicarea articolelor 14 alineatul (1), 15 și 17 din Acord;

(b) Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Compania Națională de Asigurări în Medicină, prin

prestatorii contractați, pentru aplicarea articolului 14 alineatul (2) din Acord;

(c) Casa Națională de Asigurări Sociale pentru aplicarea articolului 16 din Acord.

ARTICOLUL 12

Modalitatea de rambursare între instituții

(1) În aplicarea articolului 19 al Acordului, cheltuielile pentru prestațiile acordate în baza dispozițiilor articolelor 14, 15 și 17 ale Acordului sunt rambursate de către instituția competentă pe baza costurilor efective, suportate de instituția locului de domiciliu sau de reședință, care a acordat prestațiile, așa cum rezultă din formularele individuale cu cheltuielile efective pe care această instituție le prezintă pentru fiecare persoană asigurată, cu excepția cheltuielilor administrative.

(2) Rambursarea se efectuează în euro de către instituțiile competente prin intermediul organismelor de legătură, care prezintă situația recapitulativă a cheltuielilor efectuate în fiecare semestru, însoțită de formularele individuale pentru fiecare persoană asigurată. Conversia din lei (RON), respectiv lei moldovenești (MDL) în euro (€) se stabilește la cursul de schimb valutar al Băncii Naționale respective din data emiterii cererii de rambursare.

(3) Cererea de rambursare a cheltuielilor se trimite după expirarea fiecărui semestru, dar nu mai târziu de 3 ani, și va fi soluționată în termen de 12 luni de la primirea acesteia.

(4) În caz de refuz la plată a cererii de rambursare, contestația este comunicată până la expirarea termenului convenit pentru plată.

(5) Nu pot fi luate în considerare pentru rambursare tarife superioare celor aplicabile prestațiilor în natură acordate persoanelor supuse legislației pe care o aplică instituția care a acordat prestațiile.

SECȚIUNEA a 2-a

Pensii

ARTICOLUL 13

Confirmarea perioadelor de asigurare

(1) În cazul prestațiilor prevăzute la punctul 4 al alineatului (1) din articolul 2 al Acordului, prin *pensiile pentru limită de vârstă* se înțelege pensia pentru limită de vârstă, pensia anticipată și pensia anticipată parțială.

(2) În aplicarea articolului 21 al Acordului, în cazul în care pentru dobândirea, menținerea sau redobândirea dreptului la prestații este necesară luarea în considerare a perioadelor de asigurare realizate în baza legislației celeilalte părți contractante, instituția competentă a acestei din urmă părți contractante va elibera un formular care atestă perioadele de asigurare realizate în baza legislației pe care o aplică.

(3) Formularul prevăzut la alineatul (2) al prezentului articol este eliberat la solicitarea instituției competente a celeilalte părți contractante și este transmis fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură ale celor două părți contractante.

ARTICOLUL 14

Introducerea cererilor de pensie

(1) Pentru a beneficia de prestații în baza dispozițiilor părții a III-a secțiunea a 2-a din Acord, solicitantul înaintează o cerere instituției competente de la locul de domiciliu cu respectarea dispozițiilor legale pe care le aplică această instituție.

(2) Dacă, la momentul introducerii cererii, nicio perioadă de asigurare nu a fost realizată în baza legislației părții contractante pe teritoriul căreia solicitantul își are domiciliul, cererea va fi transmisă organismului de legătură a acestei părți contractante,

care o va transmite fără întârziere organismului de legătură al celeilalte părți contractante.

ARTICOLUL 15

Prelucrarea cererilor de pensie

(1) Instituțiile competente ale celor două părți contractante își vor transmite, fără întârziere, cererile, fie direct, fie prin organismele de legătură, prin intermediul unui formular completat în acest scop, precum și orice alt document disponibil care poate fi necesar pentru prelucrarea cererii.

(2) În baza articolului 13 al prezentului aranjament, fiecare instituție competentă transmite instituției competente a celeilalte părți contractante și un formular care să ateste perioadele de asigurare realizate conform legislației pe care o aplică.

(3) Înainte de transmiterea documentelor prevăzute la alineatele (1) și (2) ale prezentului articol, instituția competentă a părții contractante căreia i-a fost adresată cererea de prestații înscrie pe cerere data depunerii acesteia și confirmă exactitatea datelor personale și conformitatea acestora cu documentele prezentate în original. Această atestare ține loc de transmitere a documentelor.

(4) Data depunerii cererii la instituția competentă a unei părți contractante este considerată data depunerii cererii pe lângă instituția competentă a celeilalte părți contractante, cu excepția situației în care persoana a solicitat în mod expres ca acordarea drepturilor de pensie pentru limită de vârstă de către instituția unei părți contractante să fie amânată. În acest caz, prestațiile vor fi acordate de la data indicată de către solicitant, cu condiția îndeplinirii cerințelor legale.

ARTICOLUL 16

Notificarea deciziilor

Fiecare instituție competentă stabilește drepturile cuvenite solicitantului potrivit dispozițiilor părții a III-a secțiunea a 2-a din Acord și notifică persoanei interesate decizia respectivă, indicând căile și modalitățile de contestație și, totodată, transmite o copie a deciziei împreună cu formularul convenit în acest sens instituției competente a celeilalte părți contractante.

ARTICOLUL 17

Plata pensiilor

(1) Pensiile datorate de instituția competentă a unei părți contractante sunt plătite direct beneficiarilor chiar dacă aceștia își au domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante, în termenele prevăzute de legislația pe care această instituție o aplică.

(2) Beneficiarul trebuie să informeze instituția competentă, în momentul solicitării prestațiilor, cu privire la locul de domiciliu, banca și numărul de cont în care îi vor fi plătite prestațiile, cu respectarea dispozițiilor articolului 26 al prezentului aranjament.

(3) Plata se face fără nicio deducere pentru costurile administrative. Pentru România, costurile de transfer bancar sunt în sarcina titularului de pensie. Pentru Republica Moldova, costurile de transfer bancar sunt suportate de către instituția competentă.

(4) În cazul în care persoana îndreptățită primește pensie de la instituția competentă a unei părți contractante și are domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante, aceasta trebuie să transmită instituției respective, la fiecare 12 luni, un certificat care să ateste că este în viață. Certificatul va fi transmis persoanei îndreptățite de către instituția competentă, pentru a fi completat și semnat în fața unei autorități legale de pe teritoriul celeilalte părți contractante, care va certifica faptul că acest document a fost semnat personal de titularul drepturilor. Certificatul va fi restituit instituției competente în termenul solicitat.

(5) În cazul neprezentării certificatului prevăzut la alineatul 4 al prezentului articol, plata pensiei se suspendă până la prezentarea acestuia.

ARTICOLUL 18

Recalcularea, suspendarea sau încetarea plății pensiilor

În cazul recalculării, suspendării sau încetării plății pensiilor, instituția competentă care a luat această decizie o comunică persoanei interesate, precum și instituției competente a celeilalte părți contractante, fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură ale celor două părți contractante.

SECȚIUNEA a 3-a

Ajutorul de deces

ARTICOLUL 19

Acordarea ajutorului de deces

(1) Pentru a beneficia de ajutor de deces în baza legislației uneia dintre părțile contractante, solicitantul care are domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante poate să adreseze cererea sa instituției competente sau instituției de la locul de domiciliu.

(2) Cererea trebuie să fie însoțită de actele necesare conform legislației pe care o aplică instituția competentă.

(3) Informațiile furnizate de către solicitant trebuie să fie susținute prin documente oficiale anexate cererii și/sau confirmate, după caz, de către instituția de la locul de domiciliu al solicitantului.

SECȚIUNEA a 4-a

Prestații în caz de accident de muncă și boală profesională

ARTICOLUL 20

Acordarea de prestații în natură și în bani și rambursarea între instituții

(1) Dispozițiile privind prestațiile în natură pentru asigurarea de boală și maternitate, prevăzute la articolele 6, 7 și 9 ale prezentului aranjament, sunt aplicabile, prin analogie, pentru acordarea prestațiilor în natură în caz de accident de muncă și boală profesională.

(2) Dispozițiile prezentului aranjament privind prestațiile în bani pentru asigurarea de boală și maternitate sunt aplicabile, prin analogie, acordării prestațiilor în bani în caz de accident de muncă și boală profesională, cu excepția pensiilor.

(3) Dispozițiile articolelor 12 și 17 ale prezentului aranjament sunt aplicabile prin analogie.

ARTICOLUL 21

Schimbul de informații și documente între instituții referitor la accidente de muncă sau boli profesionale

(1) În cazul în care survine un accident de muncă sau este diagnosticată o boală profesională pe teritoriul unei părți contractante, altul decât cel pe care se află instituția competentă, declararea accidentului de muncă sau înregistrarea bolii profesionale trebuie să respecte dispozițiile legislației pe care o aplică instituția competentă, fără a aduce atingere dispozițiilor legale în vigoare pe teritoriul părții contractante unde a survenit accidentul de muncă sau a fost înregistrată boala profesională.

(2) Instituția părții contractante pe teritoriul căreia a survenit accidentul de muncă sau a fost înregistrată boala profesională

va transmite instituției competente toate informațiile și documentele necesare, inclusiv un raport referitor la starea sănătății persoanei în cauză, însoțit de certificate medicale la încheierea perioadei de incapacitate de muncă.

ARTICOLUL 22

Contestarea caracterului de muncă al accidentului sau bolii

(1) În cazul în care instituția competentă contestă caracterul de muncă al accidentului sau al bolii, aceasta informează imediat instituția locului de domiciliu sau de reședință care a acordat prestațiile în natură, care vor fi considerate prestații în cadrul asigurării de boală obișnuită.

(2) În cazul în care s-a luat o decizie definitivă cu privire la acest subiect, instituția competentă informează fără întârziere instituția locului de domiciliu sau de reședință care a acordat prestațiile în natură.

a) În cazul în care nu s-a constatat un accident de muncă sau o boală profesională, prestațiile în natură sunt în continuare acordate ca prestații de boală obișnuită, cu condiția ca persoana în cauză să fie îndreptățită să le primească.

b) În cazul în care este confirmat caracterul de muncă al accidentului sau caracterul profesional al bolii, prestațiile în natură acordate persoanei în cauză sunt considerate prestații pentru accident de muncă sau boală profesională de la data la care a survenit accidentul de muncă sau a fost pentru prima dată diagnosticată boala profesională.

SECȚIUNEA a 5-a

Prestațiile de șomaj

ARTICOLUL 23

Confirmarea perioadelor de asigurare

(1) Pentru aplicarea dispozițiilor articolelor 28 și 29 ale Acordului, persoana interesată trebuie să prezinte instituției competente un formular care să ateste perioadele de asigurare realizate în baza legislației celeilalte părți contractante.

(2) Dacă persoana interesată nu prezintă acest formular, instituția competentă se adresează instituției celeilalte părți contractante pentru a-l obține.

PARTEA a IV-a

Dispoziții diverse

ARTICOLUL 24

Control administrativ și expertiză medicală pentru pensii, accidente de muncă și boli profesionale

(1) Controlul administrativ și expertiza medicală în cazul solicitanților sau beneficiarilor de prestații ai uneia dintre părțile contractante, care au domiciliul sau reședința pe teritoriul celeilalte părți contractante, sunt efectuate la cererea instituției competente de către instituția de la locul de domiciliu sau de reședință, potrivit modalităților prevăzute de legislația pe care o aplică această ultimă instituție.

(2) La cererea instituției competente a uneia dintre părțile contractante, instituția competentă a celeilalte părți contractante comunică gratuit orice informație privind starea de sănătate și orice document pe care îl deține cu privire la incapacitatea de muncă a solicitantului sau a beneficiarului de prestație.

(3) Instituțiile competente păstrează dreptul de a supune persoana interesată unui examen medical suplimentar.

(4) Costurile rezultate în urma examinărilor medicale și a controalelor medicale de orice fel, necesare pentru acordarea,

menținerea, revizuirea sau redobândirea prestațiilor, se rambursează de către instituția în numele căreia au fost efectuate instituției care le-a efectuat, pe baza tarifelor aplicate de această din urmă instituție. Rambursarea este efectuată conform dispozițiilor articolului 12 al prezentului aranjament. Examenle medicale efectuate în interesul instituțiilor celor două părți contractante nu vor fi rambursate.

(5) Organismele de legătură ale celor două părți contractante pot să convină renunțarea la rambursarea costurilor prevăzute la alineatul (4) al prezentului articol.

ARTICOLUL 25

Schimbul de informații

(1) Beneficiarii prestațiilor acordate în baza legislației uneia din părțile contractante care își au domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante comunică instituției competente, fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură, orice schimbare privind situația personală sau familială, starea de sănătate a acestora, capacitatea lor de muncă, veniturile lor, precum și orice alte circumstanțe susceptibile să influențeze drepturile sau obligațiile acestora cu privire la legislația menționată la articolul 2 al Acordului și cu privire la dispozițiile Acordului.

(2) Instituțiile își comunică fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură orice informație de tipul celor menționate la alineatul (1) al prezentului articol despre care au cunoștință.

ARTICOLUL 26

Referințe bancare

Beneficiarii prestațiilor în bani și instituțiile competente trebuie să comunice instituției competente debitoare referințele bancare potrivit normelor internaționale.

ARTICOLUL 27

Reluarea plății unei prestații

Atunci când, după suspendarea unei prestații, persoana interesată redobândește dreptul la prestație în perioada în care își are domiciliul pe teritoriul celeilalte părți contractante, instituțiile competente vor face schimb de informații în vederea reluării plății prestației.

ARTICOLUL 28

Intrarea în vigoare și durata

(1) Fiecare autoritate competentă va îndeplini procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului aranjament.

(2) Prezentul aranjament va intra în vigoare la data ultimei notificări, transmisă pe cale diplomatică, privind îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea sa în vigoare.

(3) Prezentul aranjament va rămâne în vigoare până la încetarea valabilității Acordului.

(4) Prezentul aranjament poate fi modificat cu acordul autorităților competente. Modificările vor intra în vigoare în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (2) al prezentului articol.

Semnat la Iași, la 3 martie 2012, în două exemplare originale.

Pentru autoritățile competente din România
Claudia Boghicevici,
ministrul muncii, familiei și protecției sociale

Pentru autoritățile competente din Republica Moldova
Valentina Buliga,
ministrul muncii, protecției sociale și familiei

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

